

Beogradska Paranoja

Author: [Gordana Igric](#)

Beogradjani su na ivici kolektivnog nervnog sloma dok pritisci zivljenja u drzavi koja je odbacena od svih, sve vise uzimaju maha.

Miodrag V., cetredesetogodisnjak, otac troje dece iz Beograda, kaze da se budi u toku noci obliven od znoja, dok mu srce uznemireno lupa.

"Hocu da pobegnem iz ruznog sna, ali ne mogu. Vise ne razlikujem san i javu."

Od kako je prestalo NATO bombardovanje Beograda u junu, gradjani Srbije zive u strahu od gradjanskog rata i novog bombardovanja. Njihovu paranoju pospesuje strah od novih sukoba, medjunarodne izolacije i siromastva.

Vera B. primila je 32 marke platu za prosli april i pita prijateljicu: "Da li ste i vi culi da ce nas za mesec dana ponovo bombardovati? Bolje da umrem, nego da jos jednom cujem sirene."

Takva je atmosfera ocaja u Srbiji. Ni NATO ni srpski rezim ne najavljuju da su nova neprijateljstva neizbezna, ali su ljudi ubedjeni da se "nesto kuva" i da su im sudbine unapred odredjene.

Zasto ce NATO bombardovati Srbiju? Teorije zavere cvetaju. Neki kazu da su Amerikanci otkrili nalaziste nafte na Kosovu, najbogatije na svetu - zato im Srbija tu smeta. Drugi tvrde da zapadne sile zele obezbediti prohod do bogatih naftovoda Kaspiskog mora, a Srbija im je na putu. Treci jednostavno veruju da svet vise voli Albance.

Zubni tehnicar u godinama zabrinuto klima glavom i kaze: "Vidite li sta nam rade zbog 'Siptara' (derogativno ime za Albance)", kaze ona.

Cak i oni koji odbacuju teorije zavere ipak veruju u bombardovanje. Misle da ce Milosevic izazvati rat u Crnoj Gori u zelji da izbegne gradjanski rat u Srbiji i svrgavanje sa vlasti.

Ili ce mozda Kosovo postati jos jednom bojno polje, sto ce dovesti do istih rezultata. Ovog puta ce NATO savrniti Beograd sa zemljom.

Skepticari kazu da te price sire policijski dousnici po nalogu rezima. "Ne mozes nicim da uplasis dete vise nego oklagijom, a oklagija je NATO bombardovanje. Tako se najlakse odrzava vlast."

Najzad, ostaje neizgovorena strepnja da ce uslediti Bozja kazna za sve zlocine sto su pocinjeni u raznim ratovima drugim narodima koji su nekad ziveli sa Srbima u staroj Jugoslaviji.

NATO bombardovanje nije dovelo do uklanjanja Milosevica, a stanovnistvo je rastrzano izmedju dve suprotne emocije - straha od Zapada i gneva prema rezimu.

Predsednikovi politicki protivnici takodje se plase buducnosti. Posto je u oktobru pokusan atentat na lidera Srpskog pokreta obnove, Vuka Draskovica, opozicione vodje okruzene su telohraniteljima, na kojim bi im pozavideli cikaski gangsteri 1930tih godina. Dok izlaze iz automobila, telohranitelji iskacu na ulicu sa oruzjem na gotovs.

Ista paranoja zahvatila je redove vladajuće stranke. Danima uoci održavanja Kongresa Socijalističke partije Srbije, na kome je Milosevic potvrdio svoje liderstvo, strucnjaci za otkrivanje bombi pretraživali su svaki pedalj Sava centra, u strahu da ce neko podmetnuti eksploziv.

Na dan održavanja Kongresa, pristalice studentskog "Otpora" uhapsene su jer su lepile plakate i "ugrozavale bezbednost". Ceo Novi Beograd bio je blokiran, propustani su samo autobusi sa zbunjenim radnicima koje je rezim dovezio autobusima iz duboke unutrašnjosti.

Milosevicev govor na Kongresu završio se dvadesetminutnim freneticnim aplauzom. Jedan penzioner, cekajuci u redu za zubara i posmatrajuci ovaj prizor na TV ekranu, promrljao je ljutito: "Da Bog da ti bude poslednji kao Causesku", aludirajuci na nasilnu smrt rumunskog predsednika u decembru 1989.godine.

Taksista, ucesnik nekoliko ratova koje je Milosevic vodio u ime srpstva, pokazuje na jedan od dzinovskih plakata, reklama za SPS kongres. Besno stiskajuci volan kaze da je doslo vreme da se "pobiju ti lopovi i izdajnici Kosova."

Zamenik premijera, Vojislav Seselj, ultranacionalista, zida zid visok cetiri metra oko svoje kuce u Batajnici, tvrdi jedan njegov komsija smeskajuci se. Taj covek, mada i sam zivi u strahu, likuje na ovaj znak slabosti.

Opste je uverenje da je nedavna Seseljeva pretnja domacim novinarima "placenicima" da ce ih likvidirati, rezultat panike. Oni koji su imali prilike da vide njegovu lice na ekranu tvrde da je bilo izobliceno od straha.

Mlada zena, clanica JUL partije, koju predvodi Miloseviceva zena, vise na zvuk zvona ne otvara vrata. Zivi u zgradi sa interfonom ali ona u stan pusta samo one koji joj se sa ulice jave mobilnim telefonom, za ciji je identitet apsolutno sigurna.

Sve vise je dokaza da se Milosevic suocava sa sopstvenim demonima. Zivi sa suprugom izolovano i donosi odluke bez konsultacija sa drzavnim organima. Jedino on moze svoj strah pretvoriti u silu.

Milosevicev govor pred kongresom pun je ostrascene mrznje prema svima u Srbiji koji odbijaju da prihvate njegove poglede i dopire do pravih dubina paranoje.

Milosevic je naveo da su svi neistomisljenici slabici, teroristi, spekulanti i lopovi, spremni da proliju srpsku krv u ime bogatih gazda sa Zapada.

Nije tesko predvideti da ce ova panika dovesti rezim u situaciju da uvede vanredno stanje u zemlji. Vlasti vec prete da ce ugasiti nezavisne medije: zabrana opozicionih partija verovatno je na pomolu.

Miloseviceva poruka sa Kongresa bila je jasna: "Razlicite ideje o uredjenju drzave i drustva, po kojima se stranke medjusobno razlikuju, treba da sacekaju mirnije i spokojnije dane".

Takvih dana u Srbiji vec dugo nije bilo.

Gordana Igric, spoljni urednik Izvestaja o balkanskoj krizi, nedavno je boravila u poseti Beogradu.

Location: Balkans
Serbia
Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/beogradska-paranoja>